**VNS 3/2017 vp valtioneuvoston puolustusselonteko**

Valtiovarainministeriö
Marko Synkkänen
Petri Syrjänen
14.3.2017

Kuuleminen 15.3.2017

Valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto

**Lausunto valtioneuvoston puolustusselonteosta (VNS 3/2017 vp)**

**Suunnittelun taustalla olleet muut strategisten suorituskykyhankintojen rahoitusvaihtoehdot kuin budjettirahoitus**

Puolustusselonteon kohdassa 4.11. todetaan, että strategiset suorituskykyhankkeet (Laivue 2020 ja HX-hanke) toteutetaan budjettirahoituksella vuosina 2019-2031.

Strategisten hankkeiden työryhmän alaisuuteen on toukokuussa 2015 perustettu hankkeiden talousvaikutuksia selvittävä työryhmä, jonka jäseninä on kaksi puolustusministeriön ja kaksi valtiovarainministeriön virkamiestä. Työryhmän tehtävänä on mm. selvittää hankkeiden mahdollisia rahoitusvaihtoehtoja ja budjetointiperiaatteita.

Rahoitustyöryhmä on työnsä aikana selvittänyt myös muun kuin budjettirahoituksen soveltuvuutta strategisten suorituskykyhankkeiden rahoitukseen. Työryhmä jatkaa edelleen työtään.

Esillä ovat olleet seuraavat vaihtoehdot:
1. EU:n puolustusrahasto
2. Leasing-malli
3. Valmistusaikainen toimitusrahoitus, yhtiöratkaisut yms.
4. Etupainotteinen lainanotto ja rahastointi
5. Valtion omaisuuden myynti ja rahastointi

EU:n Puolustusrahaston valmistelu on käynnistynyt ja komissio antanee asiasta ehdotuksensa kesäkuussa 2017. Tässä vaiheessa mahdollista voimaantulovuotta ei tiedetä. Kuitenkin hävittäjähankinnassa pitää edetä sovitussa aikataulussa, koska Hornetien tekninen käyttöikä on päättymässä.
Hävittäjähankinta on suurin Puolustusvoimien hankinta 30 vuoteen. On liian riskialtista ottaa näin suurta hankintaa ensimmäiseksi rahastosta rahoitettavaksi kohteeksi.

Edellä mainituille malleille 2-4 on yhteistä, että niissä rahoituskustannukset tulevat korkeammiksi kuin valtion ottaessa velkaa valtion varainhankinan strategian mukaisesti. Esimerkiksi strategisen suorituskykyhankkeen onnistunut etupainotteinen rahoittaminen ja rahastointi edellyttävät vahvaa näkemystä korkotason markki-

naodotuksia nopeammasta nousuvauhdista, oikean sijoitusstrategian valintaa rahastoitavalle lainapääomalle ja sijoituspäätösten täydellistä ajoitusta. Riittävän korkean tuoton saavuttamiseksi olisi hyväksyttävä sijoitus-strategiaan liittyvät riskit ja jopa tappion mahdollisuus. Rahastointivaihtoehtoon päädyttäessä on syytä päättää etukäteen, miten mahdollinen rahastoinnin tappio katetaan. Lainapääoman rahastoiminen etupainotteisesti on valtion varainhankinnan nykystrategiaa riskipitoisempi lähestymistapa, jossa rahoituksen turvaavuuden sijaan etusijalle asetetaan sijoituksen odotettu tuotto.

Valtion omaisuuden myyntiä ja myyntihinnan rahastointia sisältävää vaihtoehtoa ei vielä ole analysoitu.